

STIŽU ZAJEDNIČKI TURISTIČKI PROIZVODI SRBIJE I BIH

NEMA GRANICA ZA OČUVANJE TRADICIJE

Od marta prošle godine u pograničnom delu Srbije i BiH, na teritoriji čak 18 gradova i opština, sprovodi se projekat „Zajedno za kulturni turizam“, koji ima za cilj unapređenje prekogranične saradnje u oblasti kulturnog turizma i osposobljavanje žena zanatlija da usavrše veštine kreiranja i plasiranja svojih proizvoda kao dela turističke ponude.

SANJA ŽUJOVIĆ

Ovaj projekat zajedno realizuju **Etno mreža** i Udruženje „Bosanske rukotvorine - BH crafts“ iz Bosne i Hercegovine, u partnerstvu sa NALED-om i uz podršku Evropske unije, organizujući tematske radionice na kojima je učestvovalo više stotina žena, koje su održane u Sremskoj Mitrovici, Šidu, Indiji, a od prošlog meseca radionica se preselila u Bosnu, tačnije u Tuzlu i Sarajevo. Cilj ovih radionica je edukacija učesnica o identifikaciji lokalnog nasleđa i njegovom povezivanju sa savremenim dizajnom, kao i proceni tržišnog potencijala ručno izrađenih proizvoda u kontekstu turističke ponude područja. Takođe, učesnice su imale priliku da nauče kako da brendiraju suvenire i promovišu ih na društvenim mrežama, s namerom da doprinesu razvoju lokalnog (kulturnog) turizma.

DVDNEVNA POSETA TUZLI I SARAJEVU

Grupa oko dvadeset žena iz Loznice, Sremske Mitrovice, Indije, Rume i Starog Slankamena u dvodnevnoj poseti susednoj državi imala je priliku da sazna više o partnerskom udruženju „Bosanske rukotvorine - BH crafts“ i njihovom načinu rada, ali i da se dogovore o daljim aktivnostima i organizaciji kolonija, višednevnih događaja na kojima učesnice imaju priliku da unaprede svoja znanja i veštine. S tim u vezi, u oktobru prošle godine u Sremskoj Mitrovici održana je prva kolonija pustovanja vune. Učesnice kolonije su tokom četiri dana radile na izradi proizvoda od pustovane vune, koristeći motive inspirisane mozaicima pronađenim u Carskoj palati.

Učestvovalo je dvadeset žena iz nekoliko gradova Srbije i Bosne i Hercegovine, uz pomoć članica Udruženja „Zlatno runo Sirmijuma“, koje su im pružile podršku u procesu izrade, a pored novih saznanja, zajedničko vreme su iskoristile i za druženje. Pored rada na rukotvorinama, učesnice su imale priliku da upoznaju stari grad Sirmijum kroz turističku turu koju je organizovala Turistička organizacija Sremska Mitrovica.

RAZMENA ZNANJA I IZGRADNJA ODNOSA

Po rečima **Violete Jovanović**, predsednice Etno mreže i izvršne direktorke NALED-a, „poseta partnerskom udruženju u Tuzli i Sarajevu je bila posebno korisna za razmenu znanja i izgradnju odnosa radi dugoročne saradnje“.

— Članice Etno mreže imale su priliku da se bolje upoznaju sa načinom rada i proizvodima partnerskog udruženja kojem je takođe cilj da osnaži žene koje neguju stare tehnike za izradu rukotvorina. Projektom je planirano da, uz kolonije i izložbe, osmislimo i zajedničke turističke proizvode sa motivima pograničnog područja i elementima kulturnog nasleđa koje nas spaja. Pored rukotvorina, proizvod projekta će biti i program kreativnih radionica i poseta za turiste i diplomate sa ciljem promocije turističkog poten-

GRUPA OKO DVADESET ŽENA IZ LOZNICE, SREMSKE MITROVICE, INDIJE, RUME I STAROG SLANKAMENA U DVDNEVNOJ POSETI SUSEDNOJ DRŽAVI IMALA JE PRILIKU DA SAZNA VIŠE O UDRUŽENJU „BOSANSKE RUKOTVORINE - BH CRAFTS“ I NJIHOVOM NAČINU RADA KROZ RAZMENU ISKUSTAVA I DRUŽENJE

POSETA PARTNERSKOM UDRUŽENJU U TUZLI I SARAJEVU BILA JE POSEBNO KORISNA ZA RAZMENU ZNANJA I IZGRADNJU ODNOSA RADI DUGOROČNE SARADNJE - REKLA JE VIOLETA JOVANOVIĆ, PREDSEDNICA ETNO MREŽE I IZVRŠNA DIREKTORKA NALED-A

cijala Srbije i BiH – istakla je Jovanovićeva.

U dvodnevnoj poseti je najavljeno da će do kraja godine biti napravljeni zajednički turistički proizvodi Srbije i Bosne i Hercegovine koji će do marta naredne godine biti predstavljeni na zajedničkoj izložbi. Zajednički proizvod će sadržati prekogranične motive, i na najbolji mogući način će oslikavati kako rezultat saradnje ostvarene kroz ovaj projekat, tako i podsticaj za dalje razvijanje zajedničkog turističkog potencijala Srbije i BiH.

VRATITI KULTUROLOŠKU I EKONOMSKU VREDNOST

Tokom trajanja projekta stručnjaci raznih profila radiće na osposobljavanju žena zanatlija da prepoznaju turistički i komercijalni potencijal tradicionalnih rukotvorina koje proizvode. Pored toga, fokus projekta je i na povezivanju učesnika u turizmu (turističke agencije, razvojne agencije, profesionalna udruženja...) sa ciljem stvaranja povoljnijeg okruženja za razvoj lokalnog turizma i promovisanja novih, zajedničkih turističkih proizvoda iz prekograničnog regiona. Na taj način žene zanatlije biće prepoznate od lokalnih aktera, što će doprineti uravnoteženom socioekonomskom razvoju prekograničnih regiona u Srbiji i BiH, kao i sprečavanju depopulacije, usporavanju migracije iz ruralnih u urbane oblasti.

Svedoci smo poslednjih godina da kulturni turizam postaje sve važniji jer strancu oblikuje sliku zemlje u kojoj boravi. Zato svaki region ili zemlja stvarajući turističku ponudu potencira

DO KRAJA GODINE BIĆE NAPRAVLJENI ZAJEDNIČKI TURISTIČKI PROIZVODI SRBIJE I BOSNE I HERCEGOVINE, KOJI ĆE DO MARTA 2025. BITI PREDSTAVLJENI NA ZAJEDNIČKOJ IZLOZBI

specifičnosti kulture kao faktora koji privlači turiste. Iz tog razloga svaki turista želi da kupi autentičan, tradicionalan predmet kako bi bolje razumeo lokalnu kulturu. Naše podneblje je prebogato kulturno-istorijskom baštinom, prirodnim lepotama, starim, autentičnim zanatima, koji nastavljaju da žive kroz ovakve projekte jer oni nastoje da stare zanate i tehnike domaće radinosti otkrnu od zaborava, da im se vrati ekonomska i kulturološka vrednost. Takođe, jako je važno mo-

tivisati, podstaći i zainteresovati mlade generacije da učestvuju na kreativnim radionicama doprinesu očuvanju kulturnog nasleđa svog naroda.

I po definiciji, kulturni turizam je najviše zastupljen u zemljama koje mnogo polažu na očuvanje sopstvenog kulturnog nasleđa. Mi smo to prepoznali, ali na nama je da se različitim aktivnostima izborimo da se ono održi, jer dva suštinska elementa jedne kulture su autohtonost i kontinuitet.